

International Maritime Organization (6)

Maritime Unions (3) усього: 15

United Nations

Сумуючи все зазначене вище, можна стверджувати, що найбільш частотним семантичним розрядом іменників, вжитих у матеріалі, що досліджувався, були іменники, які відносяться до розряду Abstract – Non-unique – Non-proper – Non-collective – Countable (68), тоді як найменш частотну групу склали іменники, які відносяться до таких розрядів, як Concrete – Non-unique – Non-proper – Non-collective – Uncountable (1) та Abstract – Non-unique – Proper – Non-collective (1). Щодо розподілу між лексико-семантичними полями, то тут переважають іменники, які відносяться до поля Activity. Найменш частотним уживанням характеризувались іменники таких лексико-семантичних полів, як Quality (1), Ethical (1), Space relations (1) та Symbols (2). Причини, що обумовили такий розподіл даних мовних одиниць у тексті, що досліджувався, на нашу думку, треба шукати у специфіці його інтенціональності. Перевірка даної гіпотези буде проведена у наших подальших дослідженнях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гальперин И. Р. Очерки по стилистике английского языка / И. Р. Гальперин /. – М.: Издательство литературы на иностранных языках, 1958. – 459 с.
2. Матузная Н. А. Грамматический статус и классификации имён существительных в современном английском языке / Н. А. Матузная /. – Одесса: ОГУ, 1988. – 49 с.
3. Раевская Н. Н. Теоретическая грамматика современного английского языка / Н. Н. Раевская /. – К.: Высшая школа, 1976. – 304 с.
4. Скребнев Ю. М., Кузнец М. Д. Стилистика английского языка / Ю. М. Скребнев, М. Д. Кузнец /. – Санкт-Петербург: Государственное учебно-педагогическое издательство Министерства Просвещения РСФСР, 1960. – 433 с.
5. Философский энциклопедический словарь. – М.: ИНФРА-М, 2007. – 375 с.
6. Unions Save Deal on Fair Treatment // Telegraph. – 2006. – November (№11). – P. 1.

*Т. О. Липовецька,
студентка IV курсу,
Національний авіаційний університет*

ФОРМАЛЬНА НЕГАТИВАЦІЯ У ГАЛУЗЕВОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Жоден переклад з англійської мови українською й навпаки не обходиться без застосування лексичних та граматичних трансформацій, що пов'язано з відмінністю структур, норм, традицій двох мов та їхніми особливостями. До таких трансформацій належить й формальна негативація, що більш відома як антонімічний переклад.

Антонімічний переклад часто буває найзручнішим прийомом передачі смислового та стилістичного значення багатьох виразів. Прийом антонімічного перекладу полягає у передачі поняття протилежним, часто із запереченням.

Проблему антонімічного перекладу вивчали такі вчені як Я. І. Рецкер, Л. К. Латишев, А. М. Фітерман, Т. Р. Левицька та ін.

За твердженням Л. С. Бархударова, сутність прийому антонімічного перекладу полягає у визначенні його як широко розповсюдженої комплексної лексико-граматичної заміни, сутність якої полягає в трансформації речення в негативну, або навпаки негативну в стверджувальну, супроводжуючи заміну одного з слів перекладного речення вихідної мови на його антонім в мові перекладу [2, с. 41]. На думку В. Н. Комісарова антонімічний переклад – це крайній ступінь смислового розвитку при перекладі. Сутність прийому антонімічного перекладу полягає у використанні в перекладі слова або словосполучення, що має значення, протилежне значенню відповідного англійського слова або словосполучення в оригіналі [4, с. 357].

Виходячи з цього, ми бачимо, що теоретики зійшлися в думці, що антонімічний переклад – це «заміна негативної або питальної форми речення на стверджувальну або навпаки» [3, с. 162].

Звернемося до різновидів антонімічного перекладу, а саме:

1) англійська негативна конструкція передається українською стверджувальною, а дієслово замінюється українським антонімом. Така подвійна «заміна знака» дає в підсумку те ж саме значення реченню в цілому. Так само має місце зворотна заміна – позитивної конструкції на негативну;

2) типове застосування антонімічного перекладу при передачі українською мовою англійської конструкції з *not ... (un) til ...* або *unless ...*; при цьому *(un) til (unless)* замінюється на *лише тоді, тільки тоді, коли* та інші, які можуть залишитися його антонімами;

3) коли заперечення виражається за допомогою прийменника *without*;

4) якщо слово, яке перекладається, вжите в оригіналі у поєднанні з негативною часткою, то в перекладі антонімічну відповідність буде вжито без заперечення;

5) антоніми існують і серед таких службових частин мови, як прийменники та частки;

6) особливим різновидом антонімічного перекладу є заміна прикметника або прислівника у порівняльному або найвищому ступені прикметника (прислівника) в позитивному ступені або навпаки; супроводжується заміною «знака» конструкції (стверджувальна на негативну або навпаки);

7) трансформація стверджувальної конструкції в негативну, супроводжується не антонімічною заміною, а заміною складного речення простим та зміною синтаксичної функції *before* – *раніше*.

В. Н. Комісаров виділяє ще один різновид антонімічного перекладу, при вживанні іншої частини мови [5, с. 183]:

8) перекладач використовує антонімічний переклад, змінюючи частину мови, передаючи значення англійського прикметника за допомогою українського прислівника.

Розглянувши класифікацію антонімічного перекладу, дослідимо застосування цього прийому у галузевому, а саме медичному перекладі, на матеріалі англомовних та україномовних скриптів медичного серіалу «Доктор Хаус».

Медичний переклад – це вузькоспеціалізований вид перекладу, один із найскладніших, що потребує перекладача, який буде володіти не тільки інозе-

мною мовою, але й спеціальною термінологією, що, у свою чергу, регулярно поповнюється новими назвами і визначеннями.

Переклад фільмів та серіалів є важливою галуззю комерційного та творчого перекладу. Згідно з новими законами, усі фільми та серіали повинні перекладатися або мати субтитри українською мовою.

На сьогодні є багато фахівців, які вивчають та досліджують проблеми кіноперекладу, зокрема, М. Берді, Д. Бузаджи, В. Горшкова, В. Красних, Р. Матасов та ін.

Переклад відеоматеріалу має свою специфіку та труднощі. Професійний переклад фільмів виконується зі скриптів, тобто мовленнєвих реплік персонажів. Особливості перекладу будь-яких фільмів та серіалів, з будь-якої мови та будь-якого жанру, полягають у тому, що крім завдань перекладу власне тексту з урахуванням відмінності культур та мов, перекладач повинен приділяти особливу увагу довжині реплік та встановленню так званих часових обмежень [6, с. 14].

І. Алексеева стверджує, що для більш адекватного перекладу потрібно врахувати відеоряд, який несе додаткову інформацію про оригінал [1, с. 116].

Під час аналізу перекладу скриптів медичного серіалу «Доктор Хаус», ми виявили, що найбільш вживаними є:

1) 1 різновид антонімічного перекладу, наприклад:

Anything but give her drugs [7]. – **Що завгодно, але не давати їй ліки** [6].

Red blood cells were intact [7]. – **Червоні кров'яні тільця були не пошкоджені** [6].

He is not sick [7]. – **Він здоровий** [6].

Are you sure you're okay with this [7]? – **Ти впевнена що ти не проти** [6]?

I can't remember how to do Walk the Dog [7]. – **Я забув як гратися в йо-йо** [6].

You always tell us our opinion of the patient is irrelevant [7]. – **Ти завжди кажеш наша думка про пацієнта не має значення** [6].

The correct perspective is to be yelling at the top of your lungs [7]. – **Правильні аргументи не діють** [7].

Doesn't mean they're not whores [7]. – **Вони все одно повії** [7].

2) 2 різновид антонімічного перекладу, наприклад:

Unless we know which ones are which I can't diagnose you [7]. – **Я тобі поставлю діагноз як тільки знатиму що до чого** [6].

3) 6 різновид антонімічного перекладу, наприклад:

Are you saying you're not as good a doctor as House is [7]? – **Тобто ти гірший лікар, ніж Хаус** [6] ?

That's not a good sign for my side [7]. – **Для мене це погана ознака** [6].

4) 8 різновид антонімічного перекладу, наприклад:

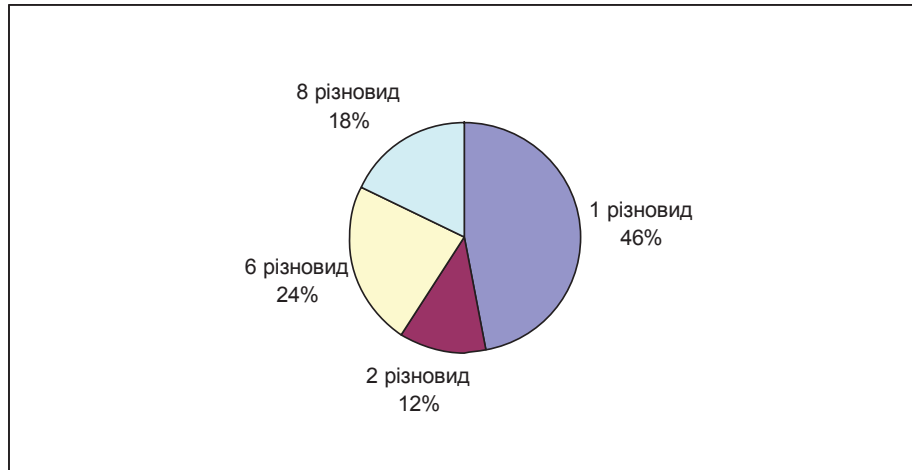
Doesn't sound too good [7]. – **Звучить погано** [6].

I don't drink much [7]. – **Я мало п'ю** [6].

Через розбіжності у побудовах англійської та української мов під час перекладу текстів-скриптів медичної тематики можна спостерігати використання 4 різновидів антонімічного перекладу. Найбільш часто (46 %) зустрічаються 1 різновид: англійська негативна конструкція, яка передається українською стверджувальною, а дієслово замінюється українським антонімом.

Менше зустрічається 2 різновид (12 %): застосування антонімічного перекладу при передачі українською мовою англійської конструкції з not ... (un) til ... або unless. Та в незначній кількості застосовуються 6 (24 %) та 8 (18 %) різновиди антонімічного перекладу.

Діаграма 1. Діаграма різновидів антонімічного перекладу у відсотках

Отже, антонімічний переклад є одним із найбільш гнучких способів передачі відтінків оригіналу. Цього застосування сприяє благозвучному відтворенню концептуального простору тексту вихідної мови, допомагає зробити текст перекладу легким для сприйняття читачем.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеева И. С. Профессиональный тренинг переводчика: Учеб. пособие по устному и письменному переводу для переводчиков и преподавателей / И. С. Алексеева – СПб.: Союз, 2005. – 288 с.
2. Бархударов Л. С. Язык и перевод. (Вопросы общей и частной теории перевода) / Л. С. Бархударов. – М.: Междунар. Отношения 1975. – 238 с.
3. Казакова Т. А. Практические основы перевода / Т. А. Казакова. – Санкт-Петербург: Издательство Союз, 2003. – 320 с.
4. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение / В. Н. Комиссаров. – М.: ЭТС, 2001. – 424 с.
5. Комиссаров В.Н Теория перевода (лингвистические аспекты): Учеб.для ин-тов и фак. иностр. яз / В. Н. Комиссаров. – М.: Высш. шк., 1990. – 253 с.
6. Самойлов Д. В. О переводе медицинского текста / Д. В. Самойлов. – Издат. дом «Практика», 2006. – 148 с.
7. Доктор Хауз [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.tvsubtitles.net>
8. House M. D. [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.tvsubtitles.net>